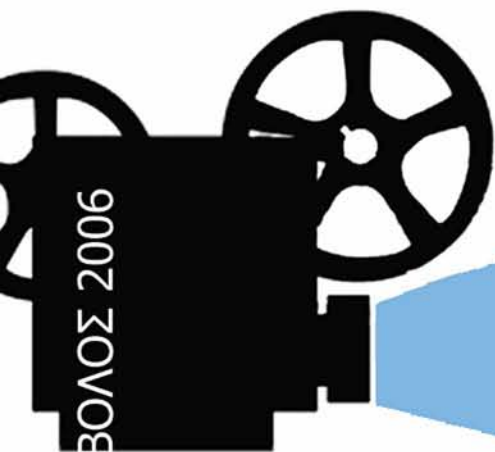

ΒΟΛΟΣ 2006

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ - ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΕΦΑΝΑΚΑΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ - ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΤΕΦΑΝΑΚΑΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΜΑΝΩΛΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ – ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Φοιτήτρια: Στεφανακάκη Τριανταφυλλιά
Επιβλέπων διδάσκων: Μανωλίδης Κώστας

Η Θεσσαλονίκη είναι μία πόλη άμεσα συνδεδεμένη με τη ζωή και την ιστορία του κινηματογράφου. Σήμερα, η κύρια λιμενική χρήση της πρώτης προβλήτας, σε συνδυασμό με τη λειτουργία τριών μουσείων, Κινηματογράφου, Φωτογραφίας και Σύγχρονης Τέχνης, καθώς και πολλών αιθουσών κινηματογράφου και πολιτιστικών εκδηλώσεων, έχουν αναδείξει το χώρο του λιμανιού σε ένα περιβάλλον με έντονη πολιτιστική δραστηριότητα.

Η πρόταση αφορά στη δημιουργία Ταινιοθήκης - Κέντρου Κινηματογραφικών Ερευνών στην πρώτη προβλήτα του λιμανιού απέναντι από το μουσείο Κινηματογράφου. Η Ταινιοθήκη αποτελεί έναν πολιτιστικό φορέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχει ως στόχο την έρευνα, τη συγκέντρωση, τη διάσωση και την προβολή της ελληνικής και παγκόσμιας κινηματογραφικής κληρονομιάς. Σήμερα η Ταινιοθήκη στεγάζεται σε τμήμα του μουσείου Κινηματογράφου, έχει περιορισμένη λειτουργία λόγω έλλειψης χώρου κι ελλιπή υποδομή. Έτσι, με τη μεταφορά της ήδη υπάρχουσας λειτουργίας της Ταινιοθήκης από το μουσείο Κινηματογράφου προτείνεται η δημιουργία ενός οργανωμένου πλέον χώρου με κατάλληλη υποδομή, που να συνδυάζει παράλληλα δραστηριότητες κινηματογραφικής έρευνας.

Αρχικό concept της σύνθεσης αποτελεί η δημιουργία μιας οθόνης στην κύρια όψη του κτιρίου, ορατή από την παραλία της πόλης.

Στόχο της σύνθεσης αποτελεί η σύνδεση του κτιρίου με το μουσείο Κινηματογράφου λόγω της συσχετιζόμενης μεταξύ τους λειτουργίας αποθήκευσης κινηματογραφικού υλικού, και η δημιουργία μιας δημόσιας διαδρομής που ξεκινά από το μουσείο Κινηματογράφου και καταλήγει μέσα στον ίδιο το κτιριακό οργανισμό. Η διαδρομή αυτή συσχετίζεται με τη λειτουργία της Ταινιοθήκης, και αποτελείται και από άλλες επιμέρους δημόσιες διαδρομές που λειτουργούν με βάση τις ήδη υπάρχουσες χρήσεις της προβλήτας.

Το κτίριο μορφολογικά συντίθεται από δύο διαφορετικά περιβλήματα. Το ένα στεγάζει τις κύριες χρήσεις της Ταινιοθήκης, αποτελεί το κλειστό κι εσωστρεφές τμήμα του κτιρίου, ενώ το άλλο έχει πιο δημόσιο χαρακτήρα και φέρει λειτουργίες που αφορούν τον επισκέπτη και το ευρύ κοινό. Η διακριτή υπόσταση των βασικών στοιχείων μιας κινηματογραφικής αίθουσας - **καμπίνα προβολής, πλατεία, οθόνη** - αποτέλεσε όργανο της σύνθεσης του κεντρικού τμήματος του αιθρίου.

Η προβλήτα στη σύνθεση του κτιρίου λειτουργεί ως σταθμός των πλοίων, που σήμερα έχουν ψυχαγωγική δραστηριότητα και σε καθημερινή βάση διασχίζουν το Θερμαϊκό, και δημιουργεί ένα θαλάσσιο άξονα με μέτωπο στην παραλία της πόλης.

FILM LIBRARY – CINEMA RESEARCH CENTRE OF THESSALONIKI

Student: Stefanakaki Triantafillia

Supervisor: Manolides Kostas

Thessaloniki is a city closely related to the cinema lifetime and history. Currently, the city harbour is being upgraded into a highly cultural activity area, due to the functioning of three Museums: Cinema, Photography & Modern Art, and to many cinemas and cultural happenings which take place at the first pier.

The thesis proposal refers to the construction of a Film Library – Cinema Research Centre in the first pier of the harbour. The Film Library will constitute a non-speculative organisation aiming at research, concentration, reservation and provision of the greek and international cinema heritage. Today, the Film Library is housed in a part of the Cinema Museum, where it has a limited function and usage. By transferring the Film Library to the new building, the creation of a self-sustained space in combination with providing the necessary infrastructure for cinema research activities, is being proposed.

Initial concept of the synthesis is the construction of a film screen on the main side of the building, visible from the city's seafront.

The aim of the synthesis is to create a public path which will commence from the Cinema Museum and end inside the new building. This path is combined with the functioning of the Film Museum, but also consists of other paths which already exist according to the current activities of the pier.

Morphologically the building comprises of two different parts. The first one accommodates the main functionalities of the Film Library, whereas the other has a more public character and offers activities which relate to the visitor and the wider public. The basic features of a cinema theatre –namely the projection cabin, the pit and the screen- composed a synthesis instrument of the central part of the atrium.

The pier itself, in the whole building synthesis, functions as a marina, as sailing nowadays is a recreational activity and boats cross the Thermaikos Gulf regularly on a daily basis. Thus the pier formulates a seawater axis in line with the seafront of the city.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η Θεσσαλονίκη είναι μία πόλη άμεσα συνδεδεμένη με τη ζωή και την ιστορία του κινηματογράφου. Από τις πρώτες κιόλας δεκαετίες εξαπλώσης της έβδομης τέχνης στο ευρύ κοινό παρατηρείται στην πόλη μία έντονη κινηματογραφική δραστηριότητα με τη δημιουργία κινηματογράφων τόσο στην παράκτια ζώνη (Ίδρυση κινηματογράφων: Παλλάς, Πατέ 1917), όσο και σε σημεία της πόλης με έντονη εμπορική δραστηριότητα (Ίδρυση Κινηματογράφων: Σπλέντιτ, Ολύμπια, Αττικόν, Αχιλλειον). Η προβολή ταινιών βουβού κινηματογράφου δημιουργεί ένθερμη απόκριση στο ευρύ κοινό και η προσέλευσή του στις κινηματογραφικές αίθουσες είναι από τις πρώτες δεκαετίες του περασμένου αιώνα μεγάλη. Στη συνέχεια, τις δεκαετίες 30 και 40 παρατηρείται στην πόλη αύξηση των κινηματογραφικών αιθουσών, καθώς ο κινηματογράφος καθιερώνεται σε ένα φθινό μέσο ψυχαγωγίας για όλες τις κοινωνικές τάξεις. Το 1949 ανοίγει σχολή κινηματογράφου στη Θεσσαλονίκη και λειτουργεί ως το 1952.

Η διοργάνωση του Φεστιβάλ Ελληνικού Κινηματογράφου από τη Δ.Ε.Θ το 1960 στον κινηματογράφο Ολύμπιον στην πλατεία Αριστοτέλους δημιουργεί έντονο κινηματογραφικό ενδιαφέρον στην πόλη και την αναδεικνύει πολιτιστικά. Το 1990 το Φεστιβάλ Ελληνικού Κινηματογράφου κλείνει 30 χρόνια λειτουργίας και το 1993 γίνεται Διεθνές. Καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του αποτελεί για τη Θεσσαλονίκη μία διοργάνωση προόδου, ανάδειξης και προβολής πολλών άξιων δημιουργών της έβδομης Τέχνης. Η φήμη του αυξάνεται με την πάροδο των χρόνων και ως σήμερα αποτελεί πόλο προσέλευσης κάθε χρόνο πολλών αξιόλογων δημιουργών του κινηματογράφου και κριτικών τέχνης παγκοσμίως.

Το 1997 με αφορμή την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Θεσσαλονίκης ξεκινά η προσπάθεια για τη δημιουργία ενός ενιαίου πια χώρου όπου θα συγκεντρώνονται οργανωμένα πλέον κι όχι σποραδικά όλες οι κινηματογραφικές και πολιτιστικές δραστηριότητες της πόλης. Ο χώρος αυτός ορίζεται η πρώτη προβλήτα του λιμανιού, η πλησιέστερη στην πλατεία Αριστοτέλους, ο οποίος αναδιαμορφώνεται πλήρως, με στόχο να στεγάσει τις ανάγκες για την υποδομή της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας, και μετέπειτα να λειτουργεί για τις αυξημένες πλέον ανάγκες του Φεστιβάλ Κινηματογράφου. Το 2003 ιδρύεται η Σχολή Κινηματογράφου του Α.Π.Θ. τμήμα της οποίας στεγάζεται σήμερα προς το παρόν στις αποθήκες του χώρου του λιμανιού ενισχύοντας, έτσι, την ανάγκη για μια περισσότερο οργανωμένη πολιτιστική υποδομή στην προβλήτα.

Στα πλαίσια αναβάθμισης της πρώτης προβλήτας του λιμανιού ανακαινίζονται και επαναλειτουργούν οι υπάρχουσες αποθήκες. Με πρωτοβουλία του Ο.Λ.Θ. αξιοποιούνται πολιτιστικά οι ανακαινισμένες αποθήκες της πρώτης προβλήτας και διατίθενται για

πολλαπλές χρήσεις, όπως εκδηλώσεις, συνέδρια, εκθέσεις και συναυλίες. Η πρωτοβουλία αυτή συνετέλεσε ώστε να συνδεθεί αποφασιστικά το λιμάνι με την πόλη και την πολιτιστική δραστηριότητα. Στη σημερινή τους φάση, οι χώροι διατηρούν την παραδοσιακή τους αρχιτεκτονική στο περιβλημά τους, χαρακτηριστική της αρχιτεκτονικής μορφολογίας που επικράτησε στην Ευρώπη στα βιομηχανικά κτίρια του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα, ενώ στο εσωτερικό τους έχουν σχεδιαστεί με κριτήριο τη λειτουργική ανάγκη του κάθε χώρου.

Η κύρια λιμενική χρήση του χώρου της προβλήτας, σε συνδυασμό με τη λειτουργία τριών μουσείων, Κινηματογράφου, Φωτογραφίας και Σύγχρονης Τέχνης, καθώς και πολλών αιθουσών κινηματογράφου και πολιτιστικών εκδηλώσεων, έχει αναδείξει την πρώτη προβλήτα σε χώρο με έντονη πολιτιστική δραστηριότητα. Η ανταπόκριση και η αποδοχή της παραπάνω ενέργειας από τους κατοίκους της πόλης είναι εξαιρετικά θερμή, γεγονός που καθιστά σήμερα το λιμάνι σε καθημερινή βάση πόλο έλξης πολλών επισκεπτών.

Στη σημερινή κατάσταση της προβλήτας, όπως έχει μετασχηματιστεί μετά τις επεμβάσεις ανάπλασής της, οργανώνονται πολιτιστικές χρήσεις, χρήσεις αναψυχής και λιμενικές δραστηριότητες, καθώς επίσης και κάποιες άλλες λειτουργίες.

Στην κατά μήκος οριογραμμή της παραλίας εντοπίζεται μία πολιτιστική κίνηση ανάμεσα στον άξονα μεταξύ της πλατείας Αριστοτέλους και της πρώτης προβλήτας του λιμανιού. Η κίνηση αυτή είναι εντονότερη και αυξάνεται ιδιαίτερα κατά την περίοδο διοργάνωσης του Φεστιβάλ Κινηματογράφου.

Η πρόταση αφορά στη δημιουργία Ταινιοθήκης - Κέντρου Κινηματογραφικών Ερευνών στην πρώτη προβλήτα του λιμανιού απέναντι από το μουσείο Κινηματογράφου. Η Ταινιοθήκη αποτελεί έναν πολιτιστικό φορέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχει ως στόχο την έρευνα, τη συγκέντρωση, τη διάσωση και την προβολή της ελληνικής και παγκόσμιας κινηματογραφικής κληρονομιάς. Στόχοι της είναι η συγκέντρωση κινηματογραφικού υλικού, όπως ταινίες, αφίσες, φωτογραφίες, σενάρια, βιβλία, δημοσιεύματα για τον κινηματογράφο, αλλά και η διάσωση των ταινιών και η συντήρησή τους με ειδική τεχνική επεξεργασίας και η προβολή τους στο ευρύτερο κοινό. Επίσης, στόχος της Ταινιοθήκης είναι η παροχή πληροφοριών σε ερευνητές, εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων και γενικά σε κάθε ενδιαφερόμενο για παντός είδους κινηματογραφική πληροφορία, η οργάνωση σεμιναρίων σε ερευνητές, φοιτητές και ειδικούς αναλυτές, και η προβολή στο κοινό της κινηματογραφικής ιστορίας.

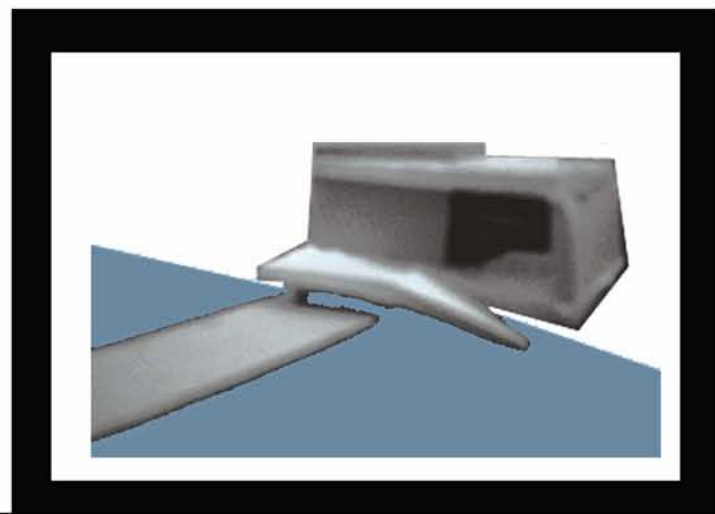

Σήμερα η Ταινιοθήκη στεγάζεται σε τμήμα του μουσείου Κινηματογράφου, έχει περιορισμένη λειτουργία λόγω έλλειψης χώρου κι ελλιπή υποδομή. Έτσι, με τη μεταφορά της ήδη υπάρχουσας λειτουργίας της Ταινιοθήκης από το μουσείο Κινηματογράφου προτείνεται η δημιουργία ενός οργανωμένου πλέον χώρου με κατάλληλη υποδομή, που να συνδυάζει παράλληλα δραστηριότητες κινηματογραφικής έρευνας. Στόχο της πρότασης αποτελεί η δημιουργία ενός κτιρίου που να συγκεντρώνει την κινηματογραφική κληρονομιά, σε συσχετισμό με την υπάρχουσα λειτουργία του μουσείου Κινηματογράφου, να παρέχει πληροφορίες στους ενδιαφερόμενους και να συμμετέχει στις αυξημένες πλέον πολιτιστικές ανάγκες της πόλης στα πλαίσια της κινηματογραφικής δραστηριότητας. Προσπάθεια της μελέτης αποτελεί, επίσης, ο συσχετισμός των χρήσεων του κτιρίου με τις υπάρχουσες χρήσεις της προβλήτας και η δημιουργία ενός χώρου με δημόσιο χαρακτήρα προσβάσιμο από το ευρύ κοινό.

Τέλος, παράλληλα με τη δημιουργία ενός οργανωμένου χώρου αποθήκευσης ταινιών και κινηματογραφικού υλικού προτείνεται η ίδρυση παραρτήματος του Οργανισμού της Ταινιοθήκης της Ελλάδος στη συμπρωτεύουσα, που ιδρύθηκε το 1950 από την Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου Αθηνών και στεγάζεται σήμερα στο Μέγαρο Δεληγιώργη στην Αθήνα.

Ο κινηματογράφος και η πόλη αποτελούν από τα πρώτα βήματα του κινηματογράφου δύο έννοιες αδιάσπαστες. Όπως και για τον Μπένγκιαμιν, έτσι και για τον Αντονιόνι, η πόλη είναι ένα κείμενο που πρέπει να διαβαστεί, ακόμη και μέσα από αλληπάληλες παρεκβάσεις, σαν μία περιπλάνηση, μία πρόκληση στο τυχαίο... αυτό πετυχαίνεται με τη διαδικασία της κινηματογράφησης μέσα από τη λήψη πλάνων. Το παραλιακό μέτωπο της Θεσσαλονίκης έχει ταυτιστεί κινηματογραφικά με την εικόνα της πόλης και την αναγνωρισιμότητά της.

Αρχικό concept της σύνθεσης αποτελεί η δημιουργία μιας οθόνης στην κύρια όψη του κτιρίου, ορατή από την παραλία της πόλης. Η οθόνη λειτουργεί ως «αστικό ρουφηχτήρι», καθώς αναπαράγει τη γνώριμη εικόνα του παραλιακού μετώπου της πόλης.

Με την αναπαραγωγή του παραλιακού μετώπου της πόλης πραγματοποιείται αντεστραμμένα το ειδώλό του στην οθόνη. Κάθε πεζός της παραλίας έχει τη δυνατότητα να βλέπει στο βάθος αντεστραμμένη την προοπτική της κίνησής του. Το γεγονός αυτό βέβαια παραπέμπει και στην ανακλαστική ιδιότητα του υδάτινου στοιχείου της περιοχής, δηλαδή στην έννοια του καθρεφτιζόμενου στα νερά ειδώλου. Μπορεί κανείς να σκεφτεί την ανεστραμμένη εικόνα των σιλό ή των πλοίων στα νερά του λιμανιού της πόλης, όπως φαίνεται από το παραλιακό μέτωπο κατά τη διάρκεια της μέρας, ή των έντονα φωταγωγημένων αποθηκών της πρώτης προβλήτας κατά τη διάρκεια του Φεστιβάλ Κινηματογράφου τη νύχτα.

Ακόμη, το γεγονός ότι το μισό κτίριο είναι διαμπερές, με τη δυνατότητα όρασης του «από πίσω», και το άλλο μισό οθόνη με την πιστή αναπαράσταση του «από μπροστά» μετατρέπει το κτίριο σε όριο. Η λογική αυτή, κατά κάποιο τρόπο, εξαφανίζει το κτίριο, το αποϋλοποιεί. Το κάνει ένα μεταίχμιο, ένα όριο, έναν τόπο διασταυρώσεων, σε αντιστοιχία με τη λειτουργία του (καταχώρηση μνήμης, βλεμμάτων, ιστοριών). Από τη μια λειτουργεί ως χώρος φύλαξης υλικού φέροντας μνήμες από την κινηματογραφική κληρονομιά, ενώ από την άλλη αιωρείται ανάμεσα στο τότε και στο τώρα, το πριν και το μετά, το μπρος και το πίσω, το εδώ και το εκεί. Η μορφή του παραπέμπει στην έννοια της κινηματογραφημένης πραγματικότητας, που αναπαράγει το παρελθόν στο παρόν, και καταστρέφει την έννοια του χρόνου, του βάθους, του τόπου.

Σεναριο :

Στη μικρή προβλήτα τοποθετείται μία κάμερα, η οποία βιντεοσκοπεί με σταθερό zoom και συνεχόμενη λήψη την εικόνα της παραλίας της πόλης. Ο κάθε χρήστης έχει τη δυνατότητα πρόσβασης στο σημείο γύρω από την κάμερα, και το χειρισμό της, έτσι ώστε να δημιουργεί προσωπικές λήψεις. Κατά τη διάρκεια μιας προσωπικής λήψης, ο χρήστης μπορεί να μεταβάλλει το αρχικό zoom της κάμερας και να υπολογίζει το πλάνο με βάση την προσωπική του κρίση. Του δίνεται, με αυτό τον τρόπο, η δυνατότητα να σκηνοθετεί μία προσωπική του στιγμή, να προβάλλει και να δημοσιοποιεί μέσα την ατομική του ματιά την εικόνα της παραλίας της πόλης. Η κάμερα γίνεται το μέσο της χωρικής αναπαράστασης και δημιουργίας μίας ταινίας μικρού μήκους με γνώμονα το χρήστη-σκηνοθέτη. Ο χρήστης ανακαλύπτει μέσα από την πρόκληση της βιντεοσκόπησης τη δυνατότητα δημοσιοποίησης των προσωπικών του σκέψεων. Όταν αφήνει την κάμερα, επιστρέφει στο αρχικό zoom και στο αρχικό της κάδρο. Η λήψη διαρκεί όλο το 24ωρο. Η αναπαραγωγή των πλάνων από την κάμερα στην οθόνη γίνεται στην οθόνη απευθείας. Κάθε χρήστης μετατρέπεται για μια στιγμή ο ίδιος σε σκηνοθέτη πλάνων. Τα πλάνα είναι ορατά από τους πεζούς της παραλιακού μετώπου, καθώς και από εκείνους που βρίσκονται στο μπροστινό μέρος του κτιρίου.

«Where is the cinema? It is all around you, outside, all over the city – that marvellous continuous performance of films and scenarios» .

Jean Baudrillard, 1988.

« Η αντίληψη μας για τον κόσμο σήμερα δεν είναι πλέον μόνον οπτική, αλλά και οπτικά διαμεσολαβημένη. Είναι χαρακτηριστική η μαρτυρία ενός από τους σημαντικότερους ανθρώπους του κινηματογράφου, του Βιμ Βέντερς, ο οποίος με αφορμή μια σχετική πρόσφατη ταινία του, την *Ώς την άκρη του κόσμου* (1991), δήλωνε: « Στην πραγματικότητα βλέπω ότι, μεταφορικά, οι δυνατότητες όρασης έχουν μάλλον περιοριστεί τα τελευταία χρόνια. Η όραση μεταβάλλεται από ενεργητική πράξη σε παθητική. Ο κόσμος ταξιδεύει, φθάνει κάπου, και αν δεν έχει φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα, δεν ξέρει τι να κάνει. Το βλέμμα μέσω του φακού είναι αυτό που δίνει τη δυνατότητα να φτιάξει εκείνη τη σχέση, η οποία άλλοτε φτιαχνόταν με τα μάτια, καθώς όταν βλέποντας αποκτούσε κάτι, αποκτούσε εικόνες. Ο κόσμος πιστεύει ό,τι έζησε και είδε κάτι μόνο μέσα από αλληπάλληλες οπτικές επιβεβαιώσεις. Είναι ένα φαινόμενο που το γνωρίζω καλά και που είναι επαρκώς παρόν στις ταινίες μου... Ο κόσμος μένει ανικανοποίητος, νιώθει φτωχός, όταν αναγκάζεται να χρησιμοποιεί μόνον τα μάτια». Αυτό για το οποίο μιλάει ο γερμανός σκηνοθέτης δεν είναι άλλο από μια γενικευμένη ανάγκη βίωσης του πραγματικού μέσω των σημείων του: έτσι, η άμεση βιωματική εμπειρία υποκαθίσταται από τη φωτογραφική της εικόνα»

Βιμ Βέντερς, Το ταξίδι μου στο μέλλον, Τα Νέα, 14/9/1991.

«Από την απαρχή του ο κινηματογράφος είναι φορέας απεικόνισης, ανάγνωσης ακόμη και δημιουργίας σύνθεσης, ενός κάθε φορά μοντέλου πόλης: η πόλη σκηνικό, η πόλη πρωταγωνιστής, η πόλη θεατής, η πόλη πρόγνωση, η πόλη φυλακή, η πόλη σύμβολο, η πόλη μηχανή είναι μία σειρά από χαρακτηρισμούς που καθιστούν τον κινηματογράφο εργαλείο αποκωδικοποίησης, αποσαφήνισης, αλλά και ερμηνείας του αστικού χώρου»

Μηνιάτη Μαριάνθη, Αρχιτέκτων, Οι πόλεις του μέλλοντος μέσα από τη σχέση αρχιτεκτονικής και κινηματογράφου.

« Η πλοκή διαδραματίζεται πάντα σε μια σειρά από υπαρκτά ή φανταστικά οικιστικά σύνολα, που δεν αποτελούν τίποτα άλλο παρά τις διαδρομές του βλέμματος του σκηνοθέτη, ο οποίος με αυτό τον τρόπο κτίζει το μοναδικό και ανεπανάληπτο χώρο της συγκεκριμένης ταινίας του: 'Αυτόν που αν και περιορισμένος, περικλειόμενος από πλαίσιο, είναι συγχρόνως ισόμορφος με τον απεριόριστο χώρο του κόσμου' »

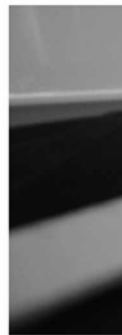
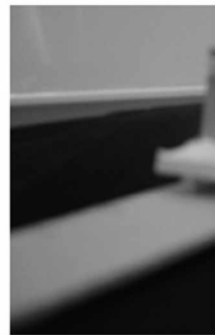
Λότμαν, 1982.

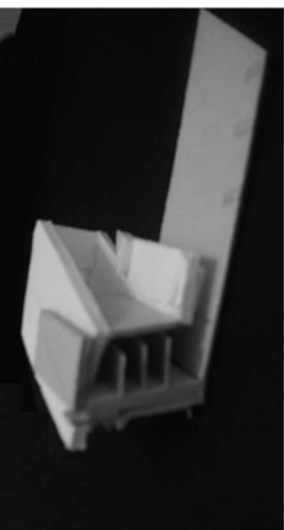
«Ο εκτός κάδρου χώρος αποκτά εξίσου με τον εντός σημασία. Εναπόκειται στο δημιουργό να συλλάβει και να υλοποιήσει το πλάτεμα των οριζόντων εκτός των στενών πλαισίων της παγιδευμένης από την κάμερα πραγματικότητας, και στο θεατή να το αποκωδικοποιήσει και να το εισπράξει»

Σωτηροπούλου Χρυσάνθη, Κινούμενα τοπία, Κινηματογραφικές αποτυπώσεις του ελληνικού χώρου, Εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα 2001.

« Η αλληλουχία των κινηματογραφικών πλάνων μπορεί να εγκαθιδρύσει τις πιθανότητες των μοντέλων πόλης που προκύπτουν ως προϊόντα, τμήματα ή μέρη ενός κάθε φορά αστικού περιβάλλοντος, καθιστώντας τον κινηματογράφο εργαλείο και καταλύτη, αλλά και παράλληλα αστικό σύμπτωμα »

Μηνιάτη Μαριάνθη, Αρχιτέκτων, Οι πόλεις του μέλλοντος μέσα από τη σχέση αρχιτεκτονικής και κινηματογράφου.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ

Στόχο της σύνθεσης αποτελεί η σύνδεση του κτιρίου με το μουσείο Κινηματογράφου λόγω της συσχετιζόμενης μεταξύ τους λειτουργίας αποθήκευσης κινηματογραφικού υλικού, και η δημιουργία μιας δημόσιας διαδρομής που ξεκινά από το μουσείο Κινηματογράφου και καταλήγει μέσα στον ίδιο το κτιριακό οργανισμό. Η διαδρομή αυτή συσχετίζεται με τη λειτουργία της Ταινιοθήκης, και αποτελείται και από άλλες επιμέρους δημόσιες διαδρομές που λειτουργούν με βάση τις ήδη υπάρχουσες χρήσεις της προβλήτας.

Το κτίριο μορφολογικά συντίθεται από δύο διαφορετικά περιβλήματα. Το ένα στεγάζει τις κύριες χρήσεις της Ταινιοθήκης, αποτελεί το κλειστό κι εσωστρεφές τμήμα του κτιρίου, ενώ το άλλο έχει πιο δημόσιο χαρακτήρα και φέρει λειτουργίες που αφορούν τον επισκέπτη και το ευρύ κοινό.

Η κεντρική είσοδος του κτιρίου βρίσκεται στην ανατολική του όψη, κατά μήκος του

κεντρικού άξονα της προβλήτας. Στο ισόγειο λειτουργεί αίθουσα σεμιναρίων για τη διδασκαλία ειδικών προγραμμάτων, στην οποία υπάρχει παράλληλα η δυνατότητα κινηματογραφικής προβολής. Ο οργανισμός της Ταινιοθήκης οργανώνει σειρά εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ενδιαφερόμενους μαθητές, σπουδαστές και ερευνητές, τους δίνει την ευκαιρία να παρακολουθήσουν τη διαχρονική εξέλιξη του κινηματογράφου και να γνωρίσουν τους κώδικες της κινηματογραφικής γλώσσας.

Στη νότια όψη του κτιρίου υπάρχει κι ακόμη μία είσοδος. Στο ισόγειο λειτουργούν, επίσης, καφέ-αναψυκτήριο και βιντεοπωλείο. Οι λειτουργίες αυτές έχουν δημόσιο χαρακτήρα με τη δυνατότητα πρόσβασης των επισκεπτών της προβλήτας και του κοινού της Ταινιοθήκης.

Υπάρχουν δύο κλιμακοστάσια. Το ένα φέρει κατακόρυφα το κτίριο και παρέχει πρόσβαση σε όλους τους ορόφους του κτιρίου. Το άλλο οδηγεί στον όροφο, στον κεντρικό χώρο εκθέσεων και κινηματογραφικών προβολών.

Ο κεντρικός χώρος λειτουργεί ως εσωτερικό αίθριο κι έχει δημόσιο χαρακτήρα. Ο φορέας της Ταινιοθήκης διοργανώνει στο χώρο αυτό στα πλαίσια πολιτιστικών δραστηριοτήτων καθημερινές νυχτερινές προβολές για το ευρύ κοινό. Η είσοδος είναι ελεύθερη και γίνεται κυρίως για την αναβίωση και την επαναπροβολή μη εμπορικών ταινιών με ιστορική κινηματογραφική αξία. Η είσοδος γίνεται, εκτός από το εσωτερικό τμήμα του κτιρίου, και εξωτερικά με την απόληξη της ράμπας.

Ο χώρος αυτός περικλείεται από υαλοστάσια στις δύο πλευρές του και συνεπώς έχει

διάφανο, διαμπερή χαρακτήρα. Ενοποιεί το θαλάσσιο μέτωπο με τον εσωτερικό άξονα της προβλήτας με τη διάτρητη οπτική φυγή που δημιουργεί. Παράλληλα, μέσα από το κτίριο δίνεται η δυνατότητα στο χρήστη της θέας της παραλιακού μετώπου και του λιμανιού αντίστοιχα.

Επίσης, η διακριτή υπόσταση των βασικών στοιχείων μιας κινηματογραφικής αίθουσας - καμπίνα προβολής, πλατεία, οθόνη - αποτέλεσε όργανο της σύνθεσης του κεντρικού αιθρίου. Αυτά από οργανικά στοιχεία ενός χώρου μοιάζουν να έχουν αποκολληθεί και να αιωρούνται. Με αυτό, πετυχαίνεται μία συνειδητοποίηση της υλικής αρχιτεκτονικής, υποδομής-θεμελίωσης της αρχιτεκτονικής εμπειρίας. Ταυτόχρονα, όμως, με τη διαμπερότητα των υαλοστασίων ακυρώνεται μία άλλη βασική ποιότητα της κινηματογραφικής αίθουσας: το σκοτάδι και η απομόνωση, στοιχεία απαραίτητα για τη μαγική ψευδαισθητική εμπειρία της προβολής.

Η πρόθεση αυτή της σύνθεσης μετουσιώνει ένα είδος ανίχνευσης των νέων συνθηκών της κινηματογραφικής εικόνας όπου συνυπάρχουν οι αναλογικές και ψηφιακές διαδικασίες. Τα συστατικά στοιχεία της κινηματογραφικής αίθουσας δεν καμουφλάρονται, αλλά τονίζονται, αιωρούμενα στον άυλο διαφανή χώρο. Προκύπτει μία ένταση από αυτή την κατάσταση, με την έννοια ότι η ανάδειξη της κινηματογραφικής διαδικασίας δεν γίνεται μέσα από τη φετιχοποίηση της σκοτεινής αίθουσας, αλλά από ένα είδος ανατομής και απόσπασης των οργάνων.

Στο πρώτο επίπεδο του συμπαγούς τμήματος του κτιρίου λειτουργεί το πρώτο μέρος της ταινιοθήκης και, επίσης, αίθουσα συντήρησης κι αποκατάστασης ταινιών, καθώς

και αίθουσα ηλεκτρονικής επεξεργασίας-μοντάζ ταινιών. Η φύλαξη του κινηματογραφικού υλικού γίνεται στον ειδικά διαμορφωμένο κλιματικά χώρο μέσα σε συνθήκες θερμοκρασίας και υγρασίας που επιβάλλουν οι διεθνείς προδιαγραφές. Το εργαστήριο συντήρησης - αποκατάστασης ταινιών μπορεί να παραλάβει μηχανήματα χημικού καθαρισμού, συστήματα υπερήχων, ειδικά κλιματιζόμενους θαλάμους φύλαξης ταινιών. Υπάρχουν γραφεία για το προσωπικό της ταινιοθήκης, τα οποία παρέχουν πληροφορίες στους ενδιαφερόμενους για στατιστικά στοιχεία, καθώς και ειδικά ηλεκτρονικά προγράμματα ανάλυσης ταινιών.

Στο δεύτερο επίπεδο στεγάζεται το δεύτερο τμήμα της ταινιοθήκης κι, επίσης, δύο αίθουσες δοκιμαστικών προβολών, προσβάσιμες από τους ειδικούς μελετητές, ερευνητές ανάλυσης ταινιών. Στις αίθουσες αυτές παρέχεται η δυνατότητα δοκιμαστικής προβολής και επεξεργασίας ταινιών.

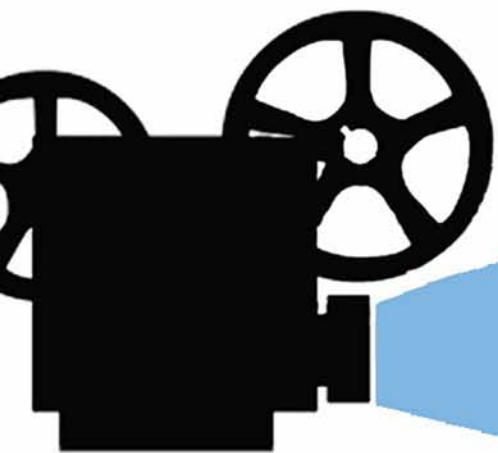
Και στους δύο οργανωμένους χώρους της ταινιοθήκης υπάρχει αποθηκευτική δυνατότητα περίπου 4.500 ταινιών, ελληνικής και ξένης παραγωγής, ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνονται ταινίες μεγάλου και μικρού μήκους, ελληνικά και ξένα ντοκιμαντέρ, και αρχαιακό υλικό ταινιών από το διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της πόλης.

Στο τρίτο επίπεδο λειτουργούν βιντεοθήκη, και βιντεοαναγνωστήριο αντίστοιχα. Η βιντεοθήκη περιλαμβάνει τις ταινίες του τμήματος της ταινιοθήκης σε ψηφιοποιημένη μορφή. Δίνεται, έτσι, η δυνατότητα στο χρήστη να επιλέξει και να δει την ταινία στον προβλεπόμενο χώρο του βιντεοαναγνωστηρίου. Για την έρευνα και τη μελέτη του κινηματογραφικού θησαυρού του αρχείου και την πρόσβαση στα οπτικοακουστικά

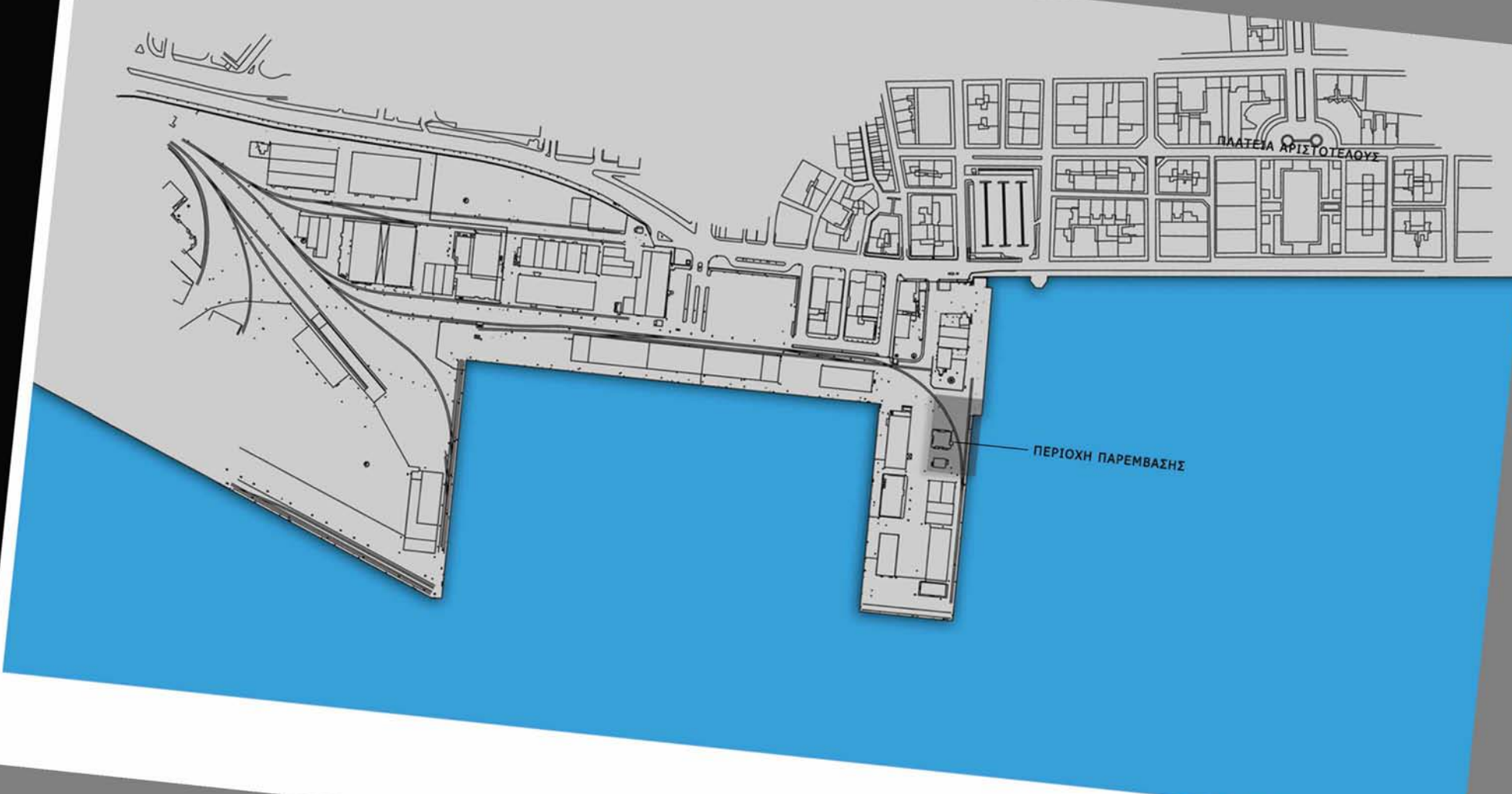
ντοκουμένα της ελληνικής και παγκόσμιας ιστορίας, ο φορέας της Ταινιοθήκης έχει οργανώσει ειδικό χώρο με βιντεομόνιτορες, όπου εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα χρήστες, όπως δημοσιογράφοι, ερευνητές, καθηγητές, σπουδαστές, κινηματογραφιστές και μαθητές.

Στην κατακόρυφη τομή των τριών επιπέδων υπάρχει συσχετισμός μεταξύ της μορφής του κτιρίου και των λειτουργιών του. Ολόκληρος ο κατακόρυφος πλάγιος άξονας λειτουργεί ως αποθηκευτικός χώρος και παραπέμπει εννοιολογικά σε ένα γιγάντιο ράφι, σε μία θήκη αποθήκευσης κινηματογραφικού υλικού. Από την άλλη, τα τμήματα των τριών επιπέδων, που εξέχουν, φέρουν, σε κάθε όροφο αντίστοιχα, λειτουργίες συμπληρωματικές της κύριας αποθηκευτικής λειτουργίας του πλάγιου άξονα. Είναι χώροι ανοιχτοί στην όψη του κτιρίου κι ελεύθερα προσβάσιμοι από τους χρήστες του κάθε επιπέδου.

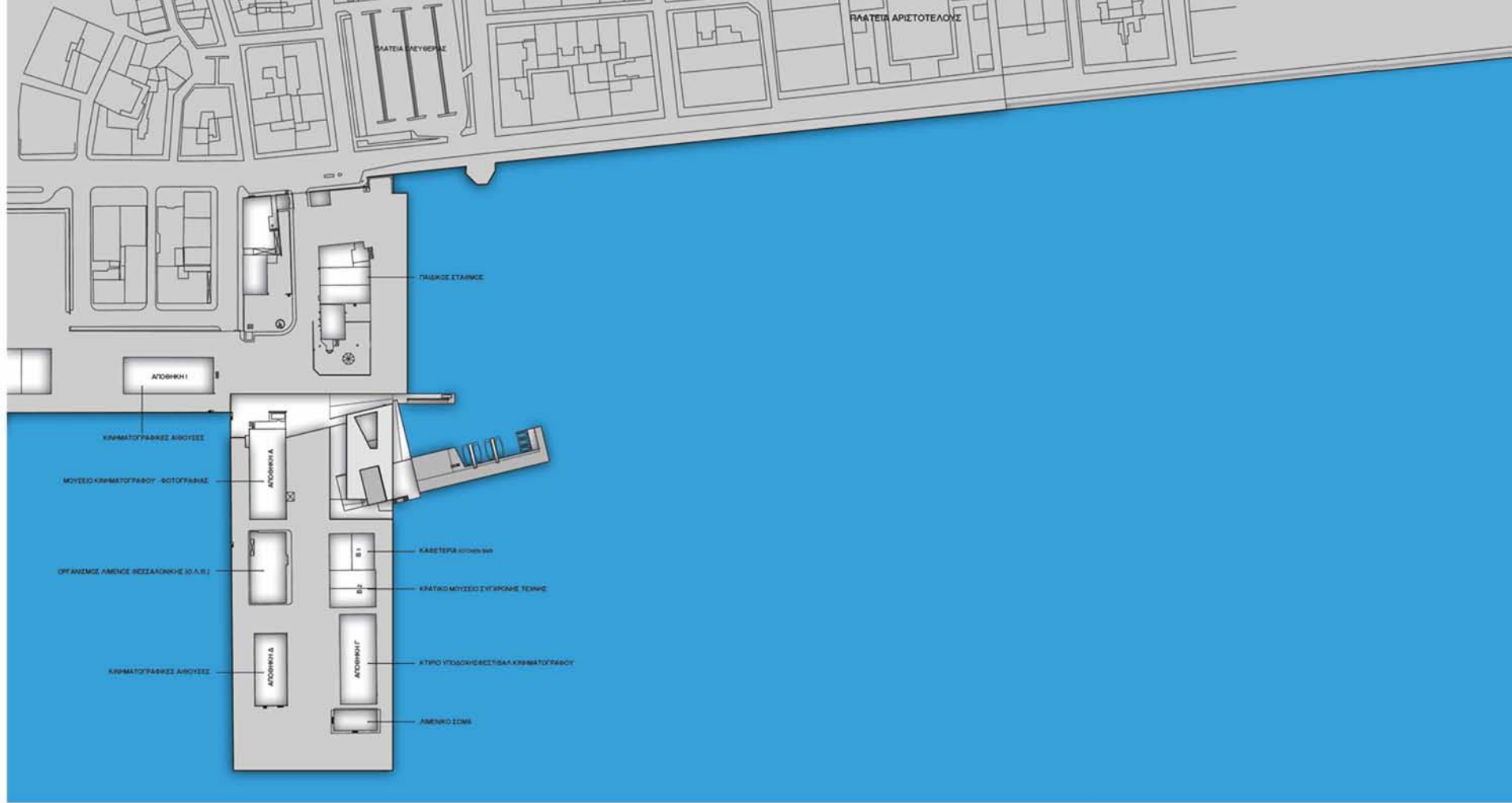
Στην προβλήτα έχουν προβλεφθεί χρήσεις μαρίνας. Το σημείο αυτό της προβλήτας λειτουργεί ως σταθμός των πλοίων, που σήμερα έχουν ψυχαγωγική δραστηριότητα και σε καθημερινή βάση διασχίζουν το θερμαϊκό. Τα πλοία σήμερα παραλαμβάνουν κι αφήνουν επισκέπτες σε διάφορους σταθμούς κατά μήκος της παραλίας της πόλης. Επίσης, με την προβλήτα δημιουργείται ένας θαλάσσιος άξονας με μέτωπο στην παραλία της πόλης, μία δημόσια διαδρομή για τον επισκέπτη.

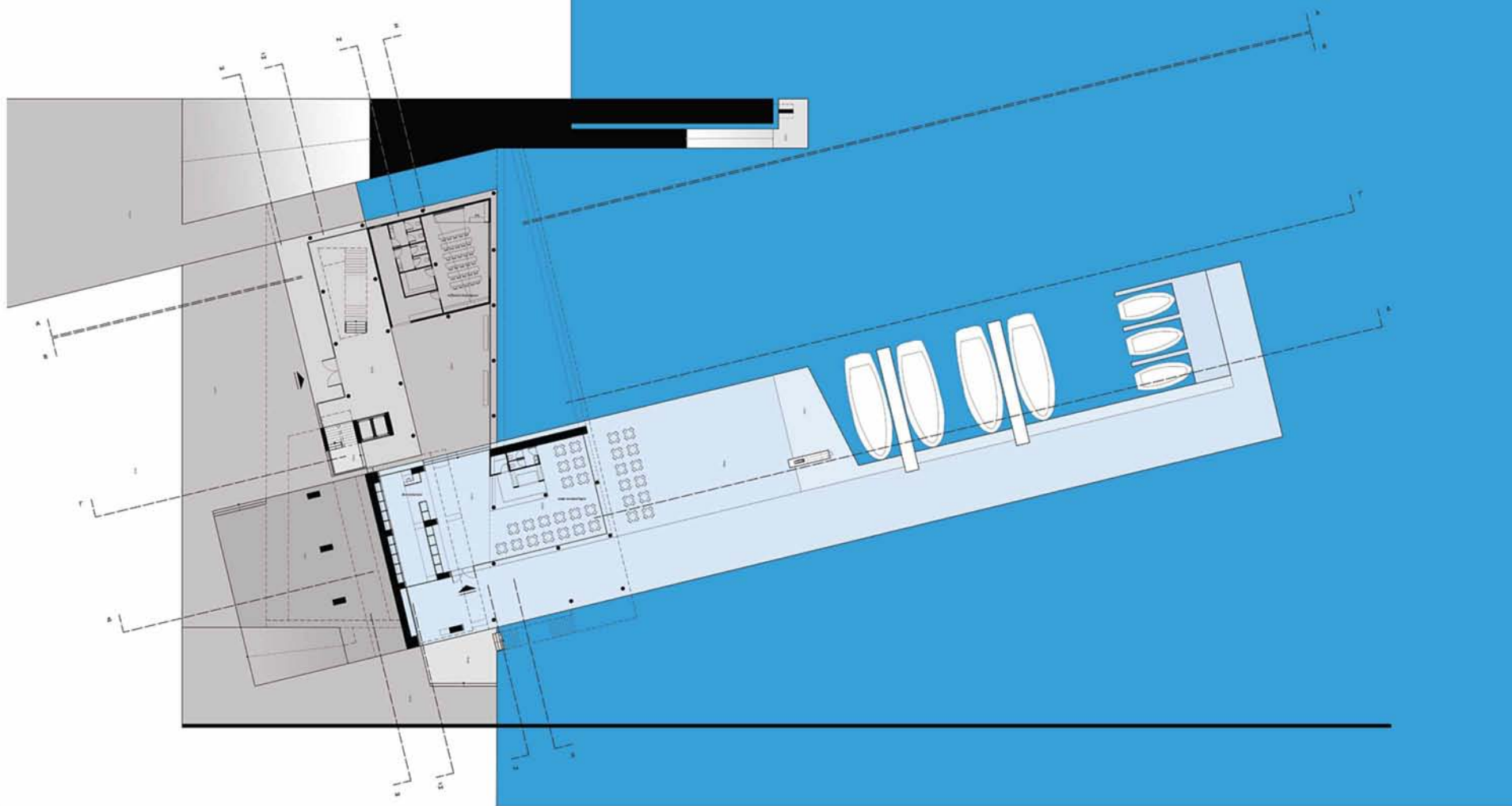
ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

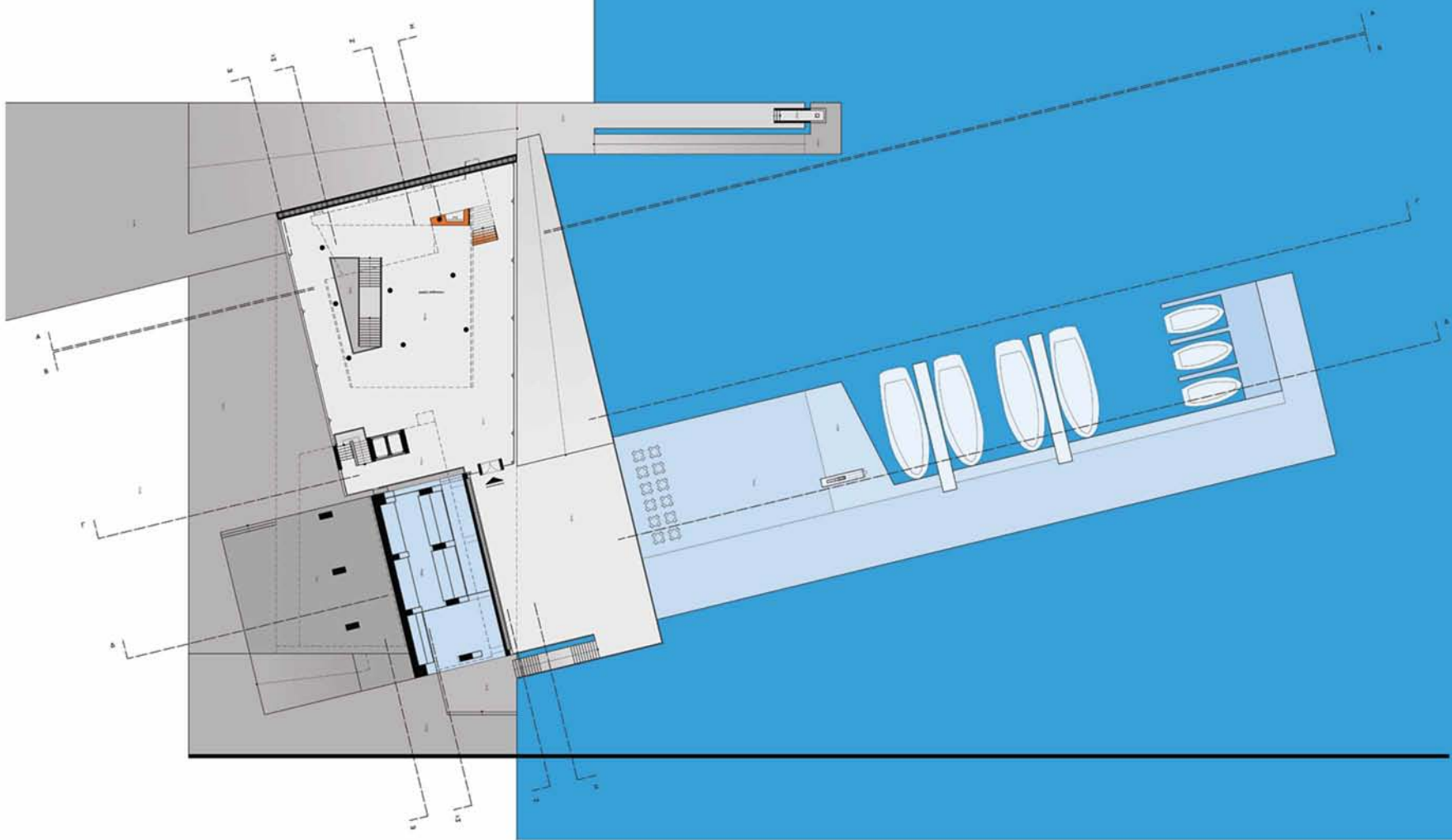
ΧΑΡΤΗΣ ΛΙΜΑΝΙΟΥ

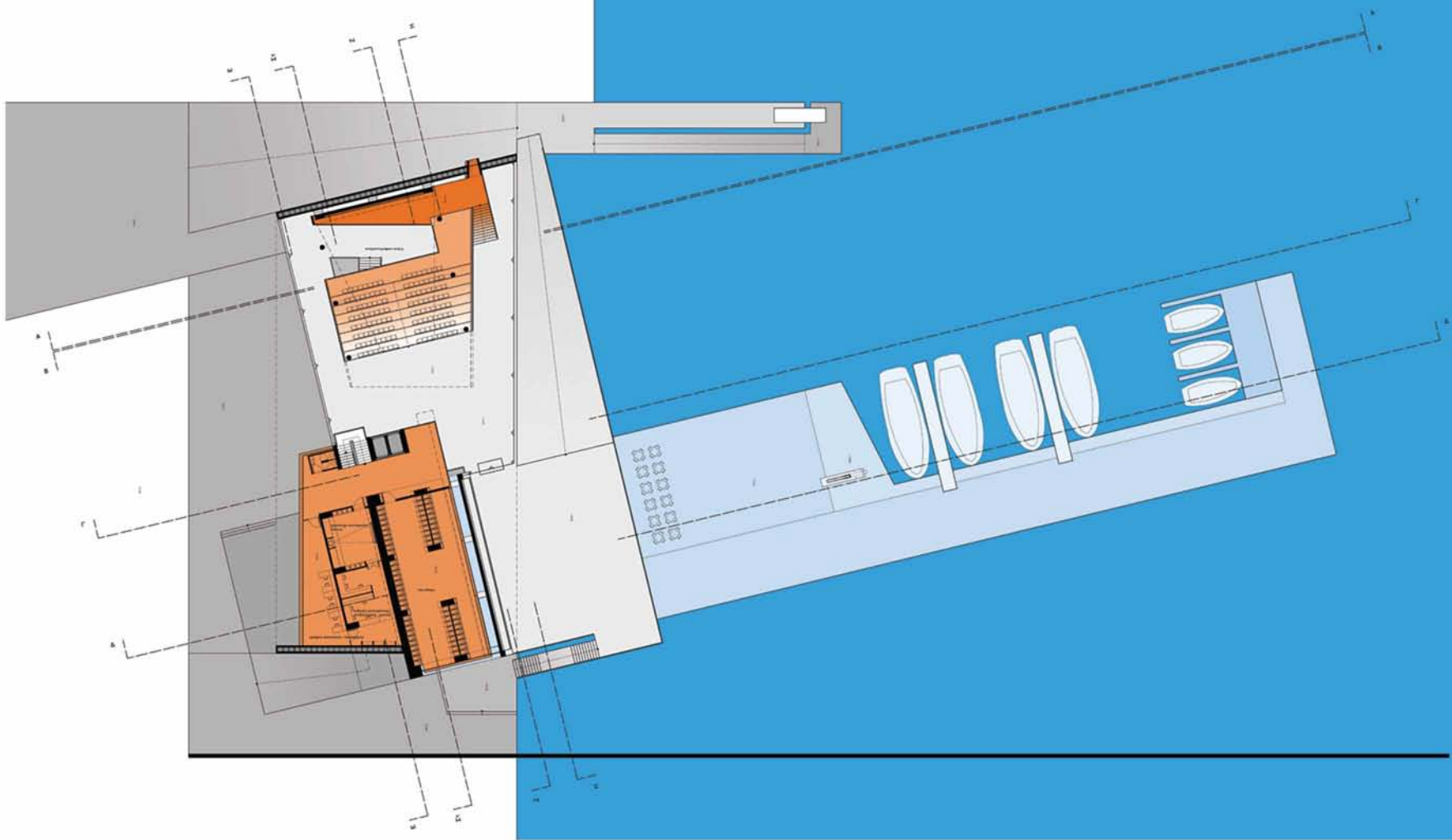
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

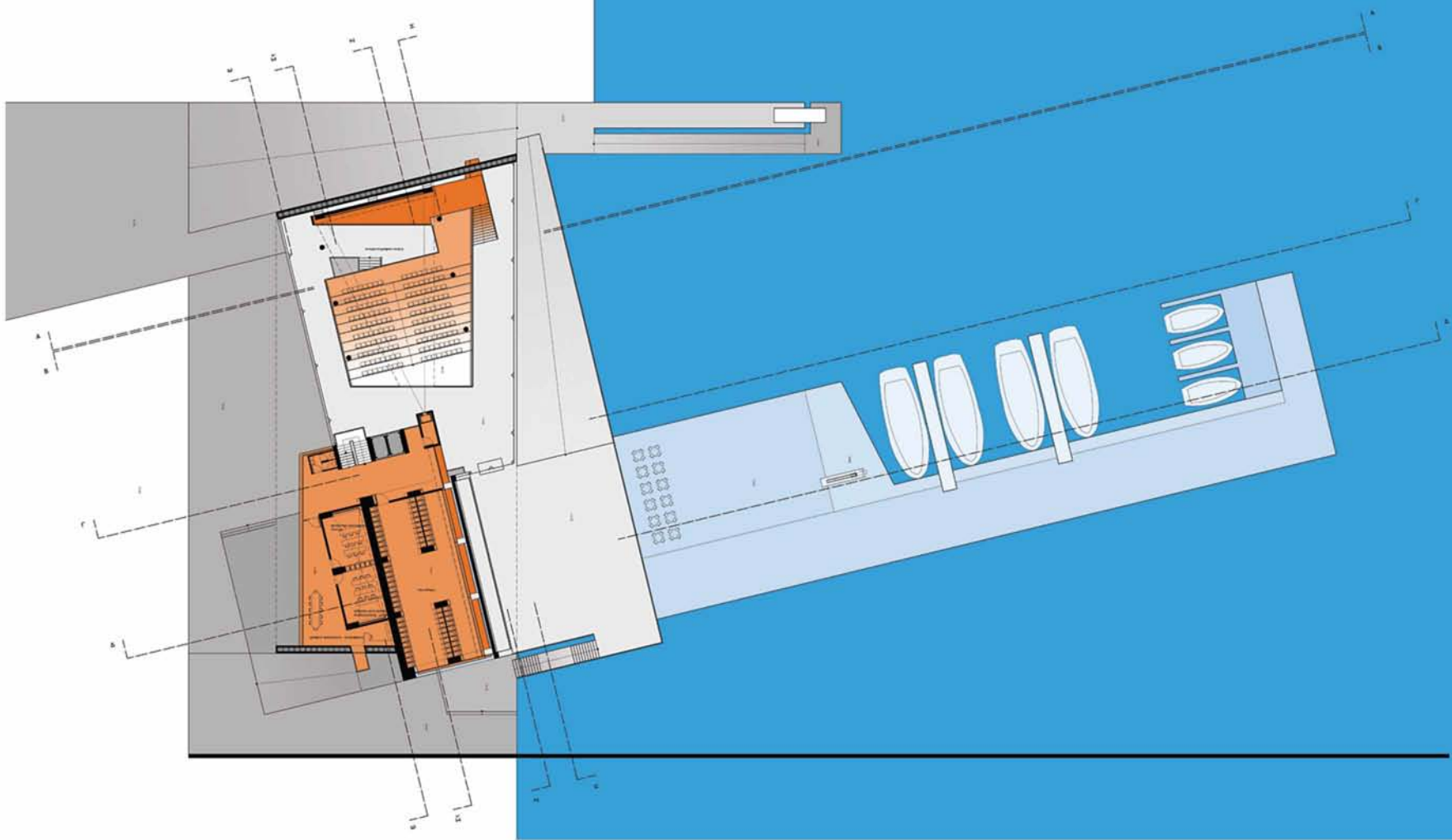
ΚΑΤΟΨΗ Α ΕΠΙΠΕΔΟΥ

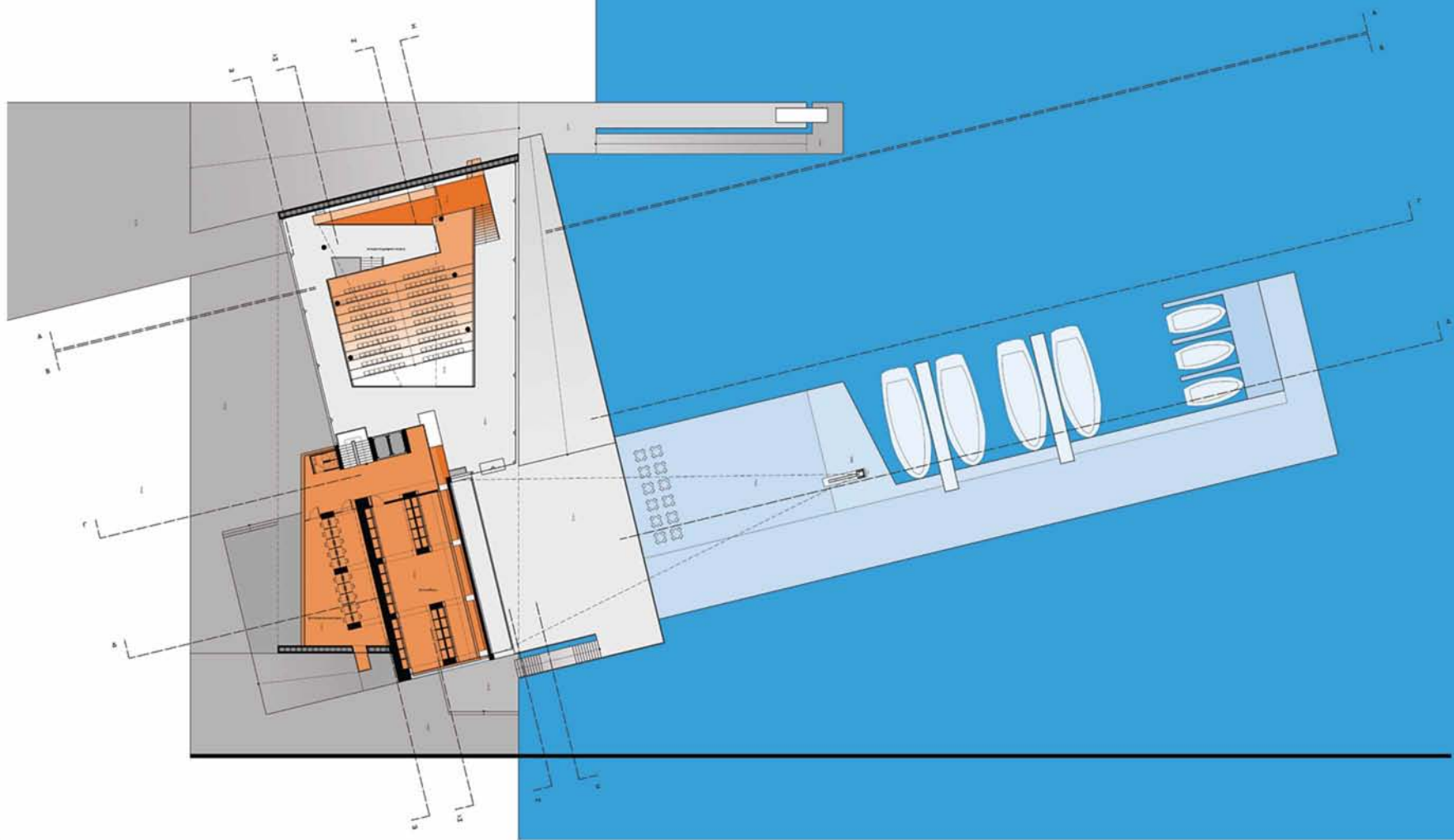
ΚΑΤΟΨΗ Β ΕΠΙΠΕΔΟΥ

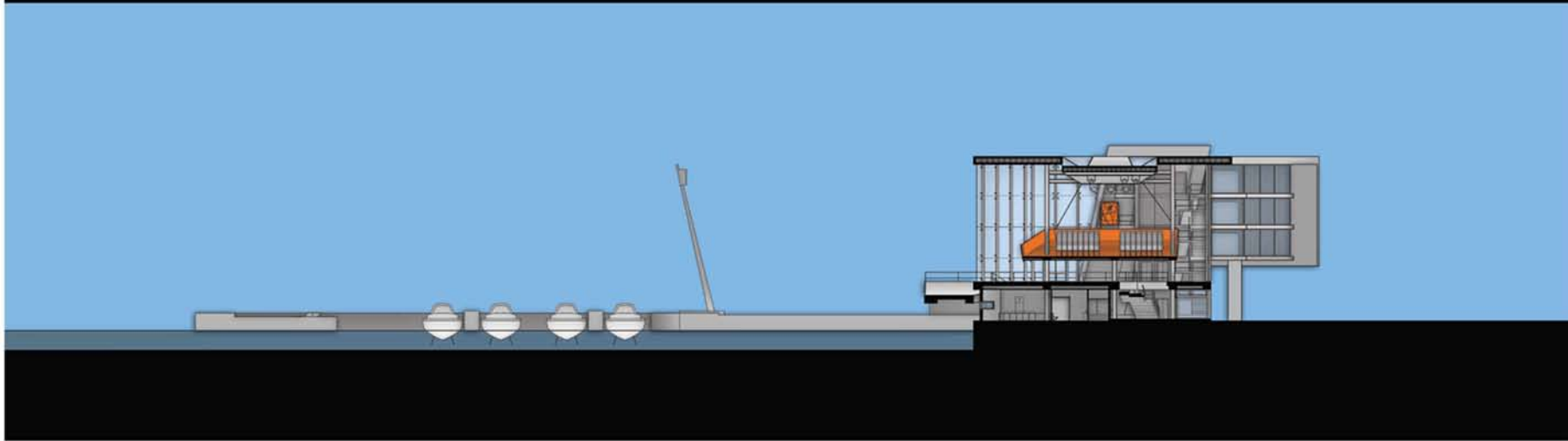
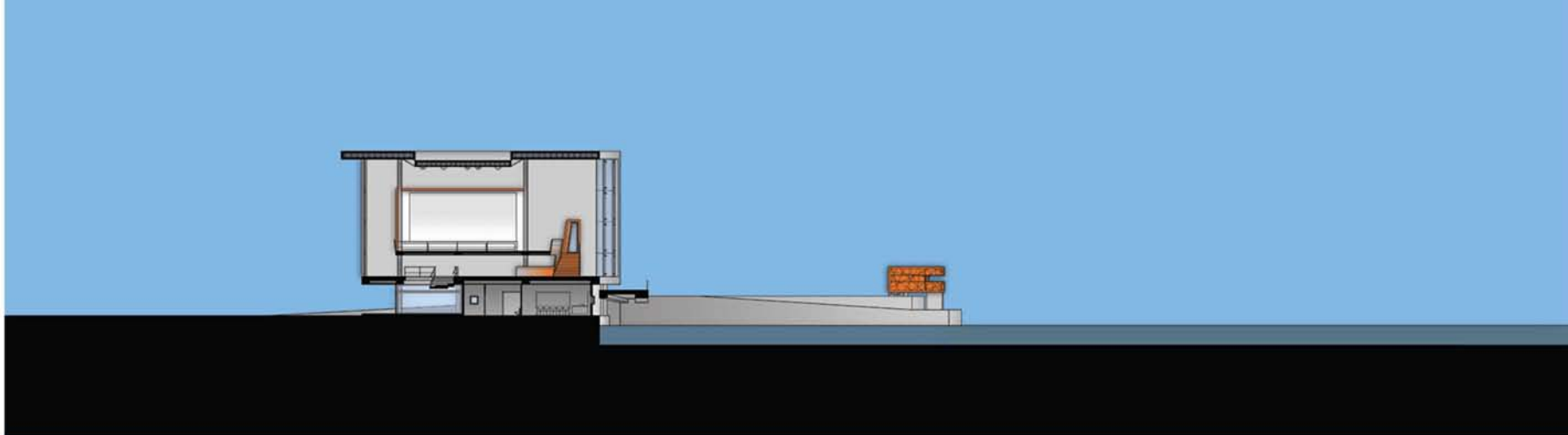
ΚΑΤΟΨΗ Γ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

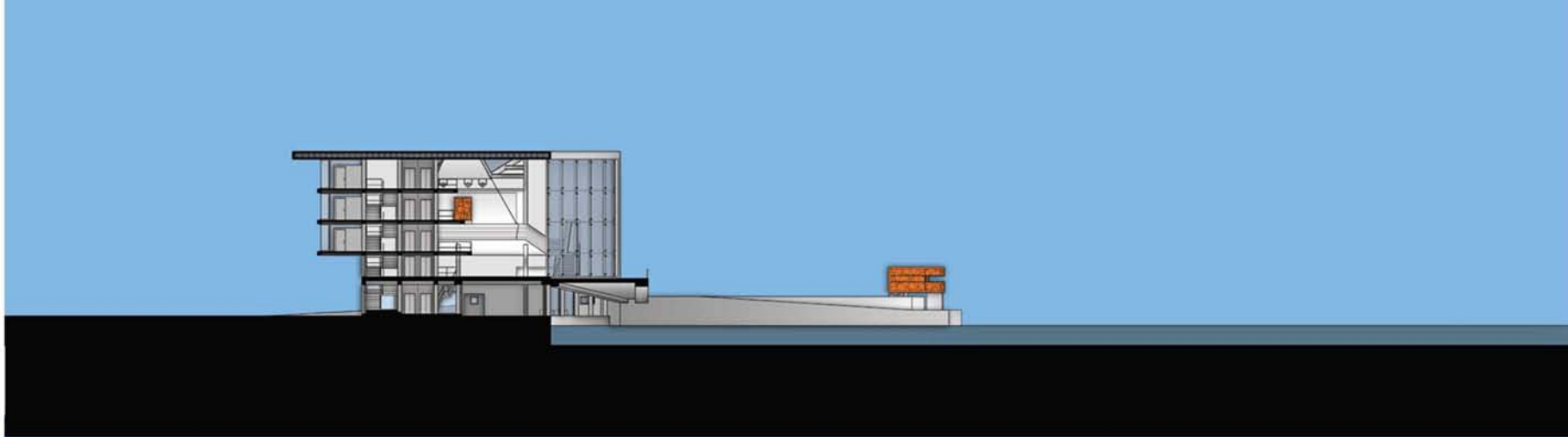
ΚΑΤΟΨΗ Δ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

ΚΑΤΟΨΗ Ε ΕΠΙΠΕΔΟΥ

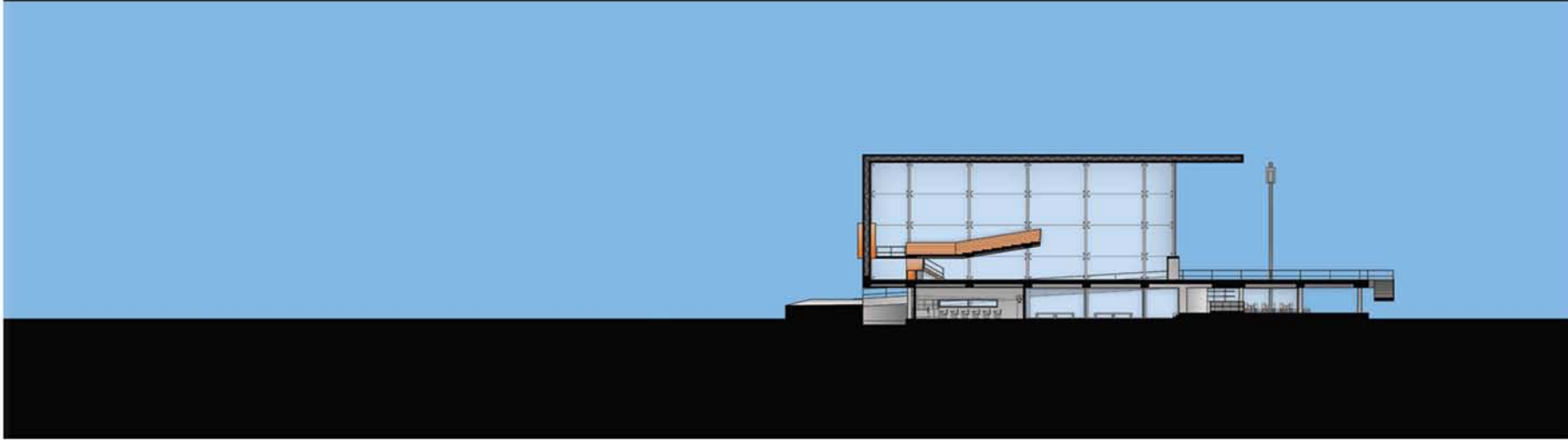

ΤΟΜΕΣ Α, Β

ΤΟΜΕΣ Γ, Δ

ΤΟΜΕΣ Ζ, Η

